

Manel-Claudi Santos

Màscares

Supòs que Jean Marais era suficientment guapo perquè tothom coincidís a dir que era guapo. No tenc tan clar que tothom coincidís a dir que era un bon actor de cine. En aquests moments, tampoc m'interessa aclarir cap de les dues qüestions. Resulta curiós comprovar, però, que continuament va intentar amagar el rostre; avergonyit, potser, d'una bellesa que li havien fet creure que provenia directament de la mitologia grega. M'imagín que sabia que la mitologia, en qualsevol societat, no és res més que la màscara idealitzada de la col·lectivitat. Només cultura, en resum.

No és estrany que, davant aquesta responsabilitat gairebé insuportable per qualsevol mortal, Jean Marais es trobàs més a gust rere la màscara de la Bèstia a *La Bella i la Bèstia* o sarcàsticament tranquil amb la cara verda de *Fantomas*; per no recordar Lagardere, aquell geperut que, dins un cos lleig, no tenia més remei que tenir el cor d'una noblesa digna de les millors causes. Sempre la Bèstia que no deixa que la Bella es mostri. En el fons, si ho miram bé, es tracta de la proposta moral de tota la vida, tan antiga i tan maniquea: la lluita del Bé i del Mal. Però amb la màscara de l'estètica, perquè això és poesia. O, tal vegada, tot és molt més

senzill i Jean Marais, en el fons, era el compendi de les qualitats que Jean Cocteau considerava el seu ideal físic. El seu mite particular. La màscara de Jean Cocteau, vull dir. □

Toni Roca

Obra i llum: en la mort de Jean Marais

Ombra i llum, passió i, a la vegada, tenebra. Dolor del cos i alegria de l'esperit. Així, des d'aquest racó de l'illa he vist (i tot fou una perfecta execució) la mort, sobtada? a la sempre estimada França, "la douce France" de vida. O gairebé, gairebé. D'altre costat, del cantó més jovent i aleshores cinèfil, ni el seu nom ni la seva presència, ambigua però menys, no tindrà a penes ressò. Ni ressò ni oració fúnebre d'un cos dubtosament bell (la mort, als 84 anys, ja són anys, ja són anys).

Jean Marais?, no, no em sona de res aquest nom. A veure..., la cara, el rostre...no. Insisteixo, ni punyetera idea...De tota manera convé no estranyar-se (i, lògicament, tampoc mostrar públicament signes més que evidents d'una indignació preclara). No. Rotundament no. Aquesta gent, aquesta gent jove i cinèfila (cinèfil: element presumiblement humà, en clares vies d'extinció, dinosauri més juràssic que el mateix Steven Spielberg), aquestes gents d'ara mateix, dispar col·lectiu que no sap on va ni putes presses en saber-ho, dic, idò, la tal qual generació és impossible que pugui saber qui cony era,

qui és tot i encara, l'interpret de pel·lícules tan mítiques, per exemple, com *La bella y la bestia*, *Los padres terribles* i, de manera recent com una mena de testament, *Belleza robada* de Bernardo Bertolucci, un esplèndid i crec que no prou reconegut film. Jean Marais, certament, ni interpretà mai cap paper galàctic, els seu nom tampoc anava lligat al món (terrible) del còmic. I això, probable, expliqui moltes, moltes coses.

Però altres gents i generacions no han descobert l'actor per la seva mort a la

Costa Brava francesa dies passats. En èpoques pretèrites, èpoques de l'edat de ferro o del metall, jovents d'aquells temps en temps de filmoteca antiga i vella, descobriren tot un ramell de films signats, és clar, pel seu gran descobridor, el poeta i home de teatre, Jean Cocteau. Els títols ara es desencadenen a la memòria del veterà cinèfil, *El águila de las dos cabezas*, *Orfeo*, *El testamento de Orfeo*...Amor i fidelitat a Jean Cocteau marquen la vida interpretativa de Jean Marais. Però també la privada. "Ofereix les característiques d'aquests hiperboles d'ulls blaus de què parla la mitologia grega", foren les paraules, les de la bellesa, captivat per la bellesa, amb una notable influència de "L'éternel retour", una frase el definí de forma clara i autèntica, "És curiós que tot el món intenta ser bell físicament quan està a l'abast de qualsevol aconseguir la bellesa mortal, encara que gairebé ningú fa la gimnàstica necessària, imprescindible...". Actor íntim, poètic, molt personal, intransferible, la seva ombra, la seva llum il·luminà moltes de les meves sessions cinematogràfiques. Sí, temps era temps, això era i no era quan... □

Ugarte: La veritat és que ets molt cínic, si em permets que t'ho digui.
Rick: T'ho permet.